

EUROPA !

Europa is het. Al was het maar vanwege die opwindende grondwet die mijn gewaardeerde lezers intussen kunnen dromen (en uit hun hoofd zetten). En natuurlijk hebben we allemaal voor die grondwet gestemd. Anders krijgen we oorlog. Nou ja, met Donner dan.

Een verbluffend hulpmiddel voor de opinievorming was de referendumwijzer op het internet. Deze werkte met geen mogelijkheid onder Internet Explorer. Velen mopperden daarover. Ik niet. Als gezagsgetrouw burger van Europa hoor je te weten dat 'we' bonje hebben met 'hun' van Microsoft. Met een andere internetbrowser was de klus zo geklaard. En bleek het nagenoeg onmogelijk om op een negatief stemadvies uit te komen. Want als je bijvoorbeeld wilde dat een lidstaat zich uit de Unie kan terugtrekken, dan moest je wel voor die grondwet stemmen (art. I-60). En als je wilde dat Europees beleid altijd rekening houdt met "sociale aspecten", "milieu" en "dierenwelzijn", dan ben je voor de grondwet (art. III-70, III-119-121). Je moest kennelijk een geboren en getogen barbaar wezen, wilde je tegen de grondwet zijn.

De grondwet beloofde ons ook een slagvaardiger minder bureaucratisch Europa. O, wat verlang ik daarnaar! Paradise regained. Mijn afdeling kent het onuitsprekelijke voorrecht deel te mogen nemen aan het IP-project TC-STAR in het Europese zesde kaderprogramma. Ook bij eerdere kaderprogramma's waren we betrokken. Door jarenlange ervaring, en onder aanwas van eerste grijze haren, meende ik te weten hoe de vloed aan formulieren gepareerd moest worden. Maar voor het zesde kader geldt de regel "Let's make things different". Geeft niets als het dan ook maar "better" wordt. Welnu, lees en huiver mee.

Een groot verschil met voorgaande kaderprogramma's dat er (echt) grote IP-consortia zijn waarbij een substantieel deel van het management en de administratie bij de penvoerder (de Project Coordinator) wordt neergelegd. Je zou zeggen, dat kan een boel rompslomp besparen. Maar de arme Project Coordinator wordt vanuit Luxemburg gebombardeerd (daar heb je je oorlog, Donner!) met een stortregen van verzoeken om rapporten. Die vragen komen vervolgens uiteraard weer bij de afzonderlijke projectdeelnemers terecht. En zo ontstaat een niet aflatende stroom aan verzoeken om plannen, beschrijvingen, en evaluaties inzake eigendomsrechten, trainingen, promotie-activiteiten, patenten, demo's, resource management, gender issues, etc. (verdraaid, je eindigt vanzelf weer in het Engels, het nieuwe Latijn van Europa). Een bureaucratie van ongekende omvang. Voor de lol hebben we ons project al omgedoopt tot 'This Consortium Shall Type Another Report'.

Een voorbeeld. Toen ik na een jaar TC-STAR de eerste onkostendeclaratie bij de EC mocht indienen, kreeg ik een formulier met slechts een simpele tabel waarin ik enkel de gespendeerde geldbedragen moest intypen. Mijn hart sprong op van vreugd. Zo simpel, zo snel, zo'n goudmijn! Een week later volgde een templaat (3x raden hoe zo'n ding in het Engels heet) voor een begeleidend document waarin precies gespecificeerd diende te worden hoe de opgevoerde kosten tot stand waren gekomen. Op zich niets mis mee. Maar

het was ten enenmale onduidelijk waar en hoe de kosten moesten worden gespecificeerd, laat staan dat duidelijk *wat* nu eigenlijk vergoed werd. Talloze mails en telefoontjes met de Project Coordinator volgden. Die moest weer contact opnemen met de Project Officer bij de EC. En dan maar zweetend wachten op de oekazes. Die waren bizar. Als ik nu een student-assistent een klusje van 50 Euro wil laten uitvoeren, moet ik die student formeel als subcontractor opvoeren en hiervoor toestemming aan de General Assembly van het project vragen! Dat laatste kan alleen via een ingewikkelde stemmingsprocedure, waarvoor strikte protocollen bestaan.

Ben ik negatief over Europese samenwerkingsprojecten? Nee, beslist niet. Het is interessant, soms baanbrekend onderzoek. De onderlinge contacten met de projectpartners zijn stimulerend en waardevol. Maar de bureaucratische rompslomp is een factor waar je wel op voorbereid moet zijn. Therefore Consider Searching Tons of Administrative Resources, voor je aan zoiets begint. Als een Europese grondwet daar nou eens iets aan kon doen!

Henk van den Heuvel

Henk van den Heuvel is directeur van het Centre for Language and Speech Technology, CLST, Radboud Universiteit Nijmegen